

שימו לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.

ספרות עברית וכללית

לבתי ספר דתיים

הוראות

א. משך הבחינה: שעתיים ורבע.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון	–	סיפורת (מעשה חכמים וסיפור קצר)	–	(20x1)	–	20 נקודות
פרק שני	–	יצירות מאת עגנון	{	(25x2)	–	50 נקודות
פרק שלישי	–	קריאה מונחית				
פרק רביעי	–	שירה (שירת ימי הביניים, שירת ביאליק,				
		שירה עברית מודרנית)		(15x2)	–	30 נקודות
					–	סך הכול 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: רשימת יצירות.

ד. הוראות מיוחדות: (1) יש לצרף למחברת הבחינה את הרשימה המודפסת של היצירות שנלמדו.
(2) אין להדגים באמצעות אותה היצירה בתשובות שונות.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – סיפורת (מעשה חכמים וסיפור קצר) (20 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 1–2.

מעשה חכמים

1. קראו את מעשה החכמים "בתו של רבי עקיבא והנחש" שלפניכם, וענו על שני הסעיפים א–ב שאחריו.

לְרַבִּי עֲקִיבָא הִיְתָה בֵּת.
אָמְרוּ לוֹ הַכֹּהֲנִים: ¹אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁנִּכְנְסָה לְבֵית הַחֶפֶז,
מִכֵּישׁ אוֹתָהּ נָחָשׁ, וְהִיא מָתָה.
הָיָה דוֹאֵג עַל הַדָּבָר הַרְבֵּה.
אוֹתוֹ הַיּוֹם, נִטְלָה אֶת הַמִּכְבָּנָה, ²נִעְצָה אוֹתָהּ בַּסֶּדֶק,
קָרָה שְׂיִשְׁבָּה [שֶׁנִּנְעָצָה] בְּעֵינוֹ שֶׁל נָחָשׁ.
בְּבִקְרָה, כְּשֶׁנִּטְלָה אוֹתָהּ, נִסְרַף וּבָא הַנָּחָשׁ אַחֲרֶיהָ.
אָמַר לָהּ אֲבִיהָ: מָה עָשִׂיתָ?
אָמְרָה לוֹ: בְּעָרְבִי בָּא עָנִי, קָרָא בַּפֶּתַח, וְהָיוּ טְרוּדִים כָּל הָעוֹלָם בַּסֶּעָדָה,
וְאֵין שׁוֹמֵעַ לוֹ.
קָמַתִּי, נִטְלָתִי אֶת מְנָתִי שֶׁנִּתְתַּם לִי, וְנִתְתִּיהָ לוֹ.
אָמַר לָהּ: מַצֹּה עָשִׂיתָ.
יָצָא רַבִּי עֲקִיבָא וְדָרַשׁ: "וַצִּדְקָה תַצִּיל מִמּוֹת" (משלי י, ב).
וְלֹא מִמִּיתָה מְשֻׁנָּה, אֲלֹא מִמִּיתָה עֲצָמָה.

1 הכלדיים – הרואים בכוכבים (אסטרולוגים).

2 מכבנה – סיכה להידוק השיער.

א. במעשי חכמים רבים מתוארות התרחשויות על-טבעיות (ניסים).

מהי ההתרחשות העל-טבעית במעשה חכמים זה? הסבירו את הדו־שיח בין רבי עקיבא לבתו בנוגע להתרחשות זו.

בתשובתכם כתבו מה אפשר ללמוד מן הדו־שיח על הדמויות ועל השקפת עולמן. (13 נקודות)

ב. ציינו מאפיין נוסף של מעשה חכמים, והסבירו כיצד הוא בא לידי ביטוי במעשה חכמים זה. (7 נקודות)

סיפור קצר

2. כינורו של רוטשילד / אנטון צ'כוב

א. בסיפור "כינורו של רוטשילד" מתוארים רגשות שונים ואף מנוגדים של הגיבור יעקב, המכונה ברונזה.

הציגו שתי דוגמאות שבהן באים לידי ביטוי רגשות שונים או מנוגדים של ברונזה, והסבירו את תרומתם להבנת דמותו

ולהבנת אחד הרעיונות המרכזיים בסיפור. (12 נקודות)

ב. בחרו בדמות נוספת מן הסיפור. הסבירו והדגישו את התרומה של שני אמצעי עיצוב להבנת אופייה של הדמות שבחרתם.

(8 נקודות)

שימו לב: מן הפרקים השני והשלישי (שאלות 3–9) יש לענות על שתי שאלות סך הכול, על פי בחירתכם (לכל שאלה – 25 נקודות). אין להדגים באמצעות אותה היצירה בתשובות שונות.

פרק שני – יצירות מאת עגנון

תהלה

3. בנובלה "תהלה" יש שני צירי זמן שונים – אחד של הסיפור החיצוני (סיפור המסגרת) ואחד של הסיפור הפנימי.

א. (1) תארו את הסיפור החיצוני.

(2) הציגו והסבירו שלוש נקודות ציון חשובות בחייה של תהלה מן הסיפור הפנימי.

(20 נקודות)

ב. באילו נסיבות בנובלה מתלכדים שני צירי הזמן האלה, וכיצד תורמת התלכדות זו להבנת סיום הנובלה? (5 נקודות)

והיה העקוב למישור

4. בפרק האחרון בנובלה מנשה חיים מחליט החלטות גורליות.

א. הציגו את ההחלטות האלה, והסבירו מה הניע את מנשה חיים להחליט אותן. (16 נקודות)

ב. לדעתכם, האם החלטותיו של מנשה חיים בפרק האחרון מהוות תיקון למידותיו ולהתנהגותו כפי שבאו לידי ביטוי בפרקים הקודמים של הנובלה? נמקו והדגימו את תשובתכם. (9 נקודות)

סיפור פשוט

5. ברומאנים רבים הדמות המרכזית היא דמות של אנטי־גיבור.

א. הסבירו את המונח "אנטי־גיבור" באמצעות השוואה למונח "גיבור". (8 נקודות)

ב. איזה מן המונחים מתאים לדעתכם לדמותו של הירשל? הסבירו את תשובתכם באמצעות שלוש דוגמאות מן הרומאן. (17 נקודות)

פרק שלישי – קריאה מונחית

מישהו לרוץ אתו / דויד גרוסמן; בואי הרוח / חיים סבתו; אל תיגע בזמיר / נל הרפר לי

6. מישהו לרוץ אתו / דויד גרוסמן

בסיפור זה מתוארים מאפיינים רבים של גיל ההתבגרות: בריחה מהבית, חיפוש עצמי, בירור זהות, עיסוק במראה חיצוני, יצירת קשרים חברתיים, אהבה ראשונה, התפתחות רגשית ואינטלקטואלית, גיבוש עמדות ערכיות ומוסריות, בעיית סמים ועוד. [על פי אילנה אלקד-להמן, "מישהו לרוץ אתו, מאת דויד גרוסמן, כסיפור למתבגרים", ספרות ילדים ונוער, שנה 31, גיליון 120 (2004), עמ' 1-9].

א. בחרו בשניים מן המאפיינים האלה, הסבירו והדגימו כיצד הם באים לידי ביטוי ברומאן. (16 נקודות)

ב. הסבירו והדגימו שניים מן הערכים שאפשר ללמוד מן הרומאן.

ציינו ערך אחד שאתם מזדהים איתו, והסבירו מדוע.

(9 נקודות)

7. בואי הרוח / חיים סבתו

א. מסכת חייו של פרקש מעידה על ניצחון רוח האדם.

תארו בקצרה את קורותיו של פרקש, והביאו שתי דוגמאות לניצחון הרוח שלו על אף התלאות בחייו. (13 נקודות)

ב. ציינו שני אמצעים התורמים לאפיון דמותו של פרקש (אפיון באמצעות אנלוגיה, אפיון באמצעות חפצים, אפיון באמצעות מערכות יחסים וכדומה), והסבירו את התרומה של כל אחד מהם לאפיון דמותו. (12 נקודות)

8. אל תיגע בזמיר / נל הרפר לי

א. דמותו של אטיקוס מאופיינת באמצעות אנלוגיה לדמויות אחרות ברומאן.

תארו שתי אנלוגיות של אטיקוס לשתי דמויות אחרות (אנלוגיה אחת לכל דמות), והסבירו את התרומה של אנלוגיות אלה לאפיון דמותו של אטיקוס. הדגימו את דבריכם. (18 נקודות)

ב. לדעתכם, האם במהלך הרומאן חל שינוי בדמותו של אטיקוס או שדמותו אינה משתנה? נמקו את תשובתכם.

(7 נקודות)

9. מישהו לרוץ אתו / דויד גרוסמן; בואי הרוח / חיים סבתו; אל תיגע בזמיר / נל הרפר לי

א. החלטות גורליות ואירועים מכריעים יכולים לשנות את חיי האדם ואת חיי הסובבים אותו.

תארו החלטה גורלית אֶן אירוע מכריע בחייה של אחת הדמויות ברומאן שקראתם, והסבירו את השפעתם עליה או על דמות אחרת. (12 נקודות)

ב. בחרו במוטיב אחד ברומאן שתורם לעיצוב הדמות שכתבתם עליה בסעיף א.

הסבירו את תרומתו לעיצוב דמות זו, ותארו שניים מן המקרים שבהם הוא מוצג ברומאן. (13 נקודות)

פרק רביעי – שירה (שירת ימי הביניים, שירת ביאליק, שירה עברית מודרנית) (30 נקודות)

שימו לב: בפרק זה שמונה שאלות. יש לענות על שתי שאלות:

על שאלה אחת משירת ימי הביניים או משירת ביאליק (שאלות 10–12) ועל שאלה אחת משירה עברית מודרנית (שאלות 13–17).
(לכל שאלה – 15 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 10–12 (15 נקודות).

שירת ימי הביניים

10. קראו את השיר שלפניכם, וענו על שני הסעיפים א–ב שאחריו.

יִיטֵב בְּעֵינֶיךָ / יהודה הלוי

יִיטֵב בְּעֵינֶיךָ נָעִים / שִׁירִי וּמִיטֵב מִהֲלָלִי,
הַדּוֹד, אֲשֶׁר הִרְחִיק נְדוּד / מִנִּי, לָרַע מַעֲלָלִי –
וְאַחֲזֵק בְּכַנֵּף יָדִי / דּוֹתוֹ וְהוּא נֹרָא וּפְלִי.
דִּי לִי כְבוֹד שְׁמֶךָ, וְהוּא / חֲלָקִי לְבַד מְכַל-עֲמָלִי.
הוֹסֵף כָּאֵב – אוֹסִיף אֶהֱב, / כִּי נִפְלְאָה אֶהְבֶּתְךָ לִי!

א. בפיוט זה בא לידי ביטוי המתח בין קרבה לא-ל ובין ריחוק ממנו.

הסבירו קביעה זו על פי הפיוט כולו. (8 נקודות)

ב. ציינו שני אמצעים אומנותיים בפיוט, והסבירו את תרומתם לביטוי המתח שעליו כתבתם בסעיף א. (7 נקודות)

11. קראו את השיר שלפניכם, וענו על שני הסעיפים א–ב שאחריו.

שְׁחִי לָאֵל / שלמה אבן גבירול

שְׁחִי לָאֵל, יְחִידָה הַחֲכָמָה, / וְרוֹצִי לַעֲבֹד אוֹתוֹ בְּאֵימָה.
לְעוֹלָמָךְ פָּנִי לֵילֶךְ וְיוֹמָךְ, / וְלָמָּה תִרְדָּפִי הֶבֶל וְלָמָּה?
מְשׁוּלָה אַתְּ בְּחִיּוֹתֶךָ לָאֵל חִי, / אֲשֶׁר נִעְלַם כְּמוֹ אֶתְ נִעְלָמָה.
הֲלֹא אִם יוֹצֵרְךָ טְהוֹר וְנָקִי – / דְּעִי כִּי כֵן טְהוֹרָה אַתְּ וְתָמָה.
חֲסִין יֵשׁא שְׁחָקִים עַל זְרוּעוֹ – / כְּמוֹ תִשָּׂאִי גּוֹיָה נֶאֱלָמָה.
זְמִירוֹת קִדְמִי, נִפְשִׁי, לְצוּרְךָ / אֲשֶׁר לֹא שֵׁם דְּמוּתְךָ בְּאֲדָמָה.
קִרְבִּי, בְּרָכוֹ תְּמִיד לְצוּרְכֶם / אֲשֶׁר לְשִׁמוֹ תִּהְלֵל כָּל נִשְׁמָה!

א. תארו את השלבים בתהליך המתרחש בנפשו של הדובר בשיר "שחי לאל". הסבירו כיצד בתים 3–5 תורמים

להבנת תהליך זה. (12 נקודות)

ב. שיר זה הוא פיוט. מהו סוג הפיוט? הסבירו והדגימו את תשובתכם מתוך השיר. (3 נקודות)

שירת ביאליק

12. קראו את השיר שלפניכם, וענו על שני הסעיפים א–ב שאחריו.

לבדי / חיים נחמן ביאליק

בית 1	כלם נשא הרוח, כלם סחף האור, שירה חדשה את־בקר חיי־הם הרנינה; ואני, גוזל רך, נשתכחתי מלב תחת כנפי השכינה.	בית 4	וכשכלה לבבי לחלון, לאור, וכשצר־לי המקום מתחת לכנפה – כבשה ראשה בכתפי, ודמעתה על־דף גמרתי נטפה.
בית 2	בדד, בדד נשא־רתי, והשכינה א־היא כנף ימינה השבורה על־ראשי הרעידה. ידע לבי את־לבה: חרד חרדה עלי, על־בנה, על־יחידה.	בית 5	חרש בכתה עלי ותתרפק עלי, וכמו שכה בכנפה השבורה בעדי: "כלם נשא הרוח, כלם פרחו להם, ואותר לבדי, לבדי..."
בית 3	כבר נתגרשה מכל־האיות, רק־עוד פנת סתר שוממה וקטנה נשארה – בית־המדורש – ותתכס בצל, ואהי עמה יחד בצרה.	בית 6	וכעין סיום של־קינה עתיקה מאד, וכעין תפלה, בקשה וחרדה כאחת, שמעה אזני בבכי־החרשית ההיא ובדמעה ההיא הרוֹתחת –

- א. בשיר "לבדי" של ביאליק באה לידי ביטוי תחושת הבדידות של הדובר.
- מה גורם לתחושת הבדידות של הדובר בשיר? הסבירו והדגימו את דבריכם. (7 נקודות)
- ב. בחרו מן השיר שני אמצעים אומנותיים שונים. הסבירו והדגימו כיצד תורם כל אחד מהם לעיצוב תחושת הבדידות של הדובר. (8 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 13–17 (15 נקודות).

שירה עברית מודרנית

משפחה

13. קראו את השיר שלפניכם, וענו על שני הסעיפים א–ב שאחריו.

ודוי הגדול / אמנון שמוש

בית 1	אָמִי	בית 5	מָסָךְ
	הִיְתָה בָּאָה אֵלַי		בֵּין קוֹלוֹת תְּמוּלִיָּה
	בְּכָל		לְבִין אֶזֶן הַכְּרוּיָה
	מִיָּץ		לְשֹׁאוֹן קְבוּצָה וּמִפְעָלִיָּה
			הִיא מְסַפֶּרֶת
בית 2	עֵינֶיהָ יְגַעוֹת מְקַרֶּינָהּ		עַל בֶּן צְרוּיָה
	עֲבָרָה עָמוּס לַעֲיָפָה		וְעַל סִגְלוֹת הַקָּמֶעַ
	מְסַפֶּרֶת הִיְתָה		וְאֲנִי
	וּמְסַפֶּרֶת		מְנִיד רֹאשִׁי
			כְּשׁוֹמֵעַ
בית 3	עַל מָה סִפְּרָה וְעַל מָה לֹא		
	סִפְּרָה	בית 6	מִיָּץ אֶחָד
	קוֹלָהּ מִתְנַגֵּן		לֹא
	כְּעוֹד		בָּאָה
	וְכַפּוֹת־יָדֶיהָ מְבֹאֲרוֹת		וּבַחֲרָף
	צְמִידָהּ מְצֻטְלָצְלִים		נִפְטָרָה
	זָהָב־אֶל־זָהָב		מִן הָעוֹלָם
	כְּאוֹתָן אֲמֵרוֹת כָּנָף		וּמִן הַצְּרוֹת
	שְׂבָפִיהָ		הַצְּרוֹרוֹת בְּצִרּוֹר הַחַיִּים
	שָׂאוֹן לְזִמּוֹן שְׁלִיטָה בֶּן –		
בית 4	וְאֲנִי	בית 7	חֶלֶף אָבִיב
	כָּלִי		כָּלָה מִיָּץ
	אֶזֶן סְתוּמָה		וּבִסְתִּיו
	שָׁקוּעַ בְּלֹהוּצִיָּא		הַתְּחִילָה יָדִי
	אֶת הַקְּבוּץ מִן		מַעֲלָה עַל הַכֶּתֶב –
	הַבֶּץ		סְפוּרִים
	לְהִזִּיז דְּבָרִים קְדִימָה		
	וּלְמִי		
	(נו – בְּאַמֶּת)		
	יֵשׁ פָּנָאִי		
	לְאִמָּא		

(שימו לב: המשך השיר והסעיפים בעמוד הבא.)

בית 10 רְצִיתִי	בית 8 קָרָאתִי
לְהַשְׁמִיעַ סְפוּרִי	וּמִצָּאתִי
בְּאֶזְנָה	אֶת עוֹלָמָה
שֶׁל אִמָּא	שֶׁל אִמָּא
בְּקִשְׁתִּי	תְּרַבּוֹת חַיִּים
לְשִׁמְעַ עוֹד וְעוֹד	שֶׁהִלְכָה
מִמָּנָה	לְעוֹלָמָה
אֶךְ אִמִּי	בֵּית 9 אֶפְשָׁר
שֶׁהִיְתָה	אֲזַנִּי הִיְתָה סְתוּמָה
כָּל מִיָּץ	וְלִבִּי עַר
עָמִי	וְאוֹלִי
(מַעְבֵּר לְאוֹתוֹ הַחֵץ)	חִלְחֲלוּ הַדְּבָרִים
הִיְתָה -	בְּדֶרֶךְ אַחֵר
וְאֵינָנָה	

א. הקול והשמיעה הם מוטיב מרכזי בשיר "וידוי הגדול".

תארו כיצד מוטיב זה בא לידי ביטוי בשיר כולו, והסבירו את תרומתו להבנת מערכת היחסים בין הבן לאימו.
(9 נקודות)

ב. תארו מוטיב אחד בשיר "נוסח" מאת בן ציון תומר, והסבירו את תפקידו בשיר. (6 נקודות)

אדם מול בוראו

14. קראו את השיר שלפניכם, וענו על שני הסעיפים א–ב שאחריו.

עם אלי הנפח / אורי צבי גרינברג

כְּפָרְקִי נְבוֹאָה בּוֹעֲרִים יְמוֹתֵי בְּכָל הַגְּלוּיִים
וְגוֹפִי בִּינִיָּהֶם כְּגוֹשׁ הַמִּתְקַח לְהַתּוֹךְ.
וְעָלִי עוֹמֵד אֵלֵי הַנֶּפֶחַ וּמִכָּה בְּגִבּוֹרָה:
כָּל פֶּצַע שְׁחַתָּה הַזֶּמֶן בִּי, פּוֹתֵחַ לוֹ חֲתוּךְ
וּפּוֹלֵט בְּגִצֵּי רְגָעִים הָאֵשׁ הָעֲצוּרָה.

זֶהוּ גּוֹרְלִי-מִשְׁפָּטִי עַד עָרֵב בְּדָרְךְ.
וּבְשׁוּבִי לְהַטִּיל אֶת גּוֹשֵׁי הַמִּכָּה עַל עָרְשִׁי,
פִּי – פֶּצַע פְּתוּחַ.
וְעִירֹם אֲדַבֵּר עִם אֵלֵי: עֲבֹדָתְךָ בְּפָרְךְ.
עֲתָה בָּא לִילָה: תָּן – שְׁגִינוֹ נָנוּחַ.

א. בשיר "עם אלי הנפח" מתוארת מערכת יחסים בין הדובר לא-ל.

הסבירו מה מאפיין מערכת יחסים זו, וכתבו כיצד הלשון הציורית בשיר תורמת לעיצובה. (9 נקודות)

ב. הסבירו מה מאפיין את הקשר בין הדובר לבין בוראו, בשיר "גדולים מעשי א-להי" מאת אמיר גלבוש.

בתשובתכם ציינו אמצעי אומנותי אחד, וכתבו כיצד הוא תורם להבנת קשר זה. (6 נקודות)

שירים בצל השואה

15. קראו את השיר שלפניכם, וענו על שני הסעיפים א–ב שאחריו.

היער השחור או לאן נעלמו הילדים / אסתר אטינגר

היער השחור הוא ירק
עציו זקופים, ישרים פסגלים
חפים מרבב.
לעתים אפשר לשמע אותם מרנגים.

היער השחור הוא ירק מבחוץ
ושחור מבפנים.
מרבב קסמים,
פרות אדמים, פטריות,
אגדות, גמדים, מכשפות, פיות.
ילד וילדה תועים בתוכו.

היער השחור מסתיר
יותר ממה שהוא מגלה,
הן זה טיבו של יער,
מכסה לרעים ולטובים
והיא תהלתו –
ילד וילדה תועים בתוכו.

בחלפי על פניו, בין עציו הזקופים, הרמים
המרעישים בנמוס, אני שואלת לאן נעלמו
הילדים
והאם הפכו עורם חיתו יער?
ומי הוא זה שהסתתר בין הענפים
חופר מחלה בינות שרשים ושרכים
אוחז לב מפרפר, מקשיב
אל היורים.

א. תארו את האווירה בשיר "היער השחור או לאן נעלמו הילדים" והסבירו כיצד היא נוצרת. הדגימו את דבריכם בעזרת

שני אמצעים אומנותיים. (10 נקודות)

ב. בשיר "שתיקות" מאת איתמר יעוז-קסט נושא השואה בא לידי ביטוי באמצעות לשון צפנים.

הסבירו והדגימו קביעה זו. (5 נקודות)

זוגיות

16. קראו את השיר שלפניכם, וענו על שני הסעיפים א–ב שאחריו.

כָּאֲשֶׁר הָיִיתָ פֶּה / זלדה

כָּאֲשֶׁר הָיִיתָ פֶּה
וּמִבְטָךְ הַחוּם מִגֵּן עָלַי
וּמִחֲשׁוֹתֵינוּ נִוְגְעוֹת
פָּתַע
כָּנֶף אֶל כָּנֶף.

כָּאֲשֶׁר הָיִיתָ עֹמֵד
בְּתוֹךְ הַדְּבָרִים הַחוֹלְפִים
הָיוּ הַקִּירוֹת בְּנֵי-בֵית קְשִׁישִׁים
שֶׁסָּפְרוּ מַעֲשִׂיּוֹת עֲתִיקוֹת
בְּעָרֵב
כָּאֲשֶׁר שָׁתִינוּ תֵּה.

עָכְשׁוּ הַקִּירוֹת אֵינָם מְחֹסֶה
הֵם הִסְתַּגְּרוּ בְּשִׁתְּקָנָם
וְלֹא יִשְׁגִּיחוּ בְּנֶפֶלִי
עָכְשׁוּ הַקִּירוֹת סִיד וּמָלֵט
יְסוֹד זָר
חֶמֶר לֹא עוֹנָה כְּמוֹת.

א. בשיר "כאשר היית פה", המרחב הביתי מעורר בדוברת זיכרון של הקשר הזוגי.

הסבירו והדגימו קביעה זו. בתשובתכם כתבו גם כיצד שניים מן האמצעים האומנותיים מסייעים לעיצוב קשר זה בשיר. (9 נקודות)

ב. בשיר "פגישה, חצי פגישה" מאת רחל המשוררת בא לידי ביטוי מתח בין זיכרון לשכחה.

תארו את המתח הזה, והסבירו את התרומה של אחד מן האמצעים האומנותיים בשיר לעיצוב המתח. (6 נקודות)

אדם וזהותו

17. קראו את השיר שלפניכם, וענו על שני הסעיפים א–ב שאחריו.

רק על עצמי / רחל

רק על עצמי לספר ידעתי.
 צר עולמי כעולם נמלה,
 גם משאי עמסתי כמוה
 רב וכבד מכתפי הדלה.

גם את דרכי – כדרכה אל צמרת –
 דרך מכאוב ודרך עמל,
 יד ענקים זדונה ובוטחת,
 יד מתבדחת שמה לאל.

כל ארחותי הליז והדמיע
 פחד טמיר מיד ענקים.
 למה קראתם לי, חופי הפלא?
 למה כזבתם, אורות רחוקים?

- א. הסבירו והדגימו כיצד באות לידי ביטוי בשיר "רק על עצמי" תחושות של כאב ואכזבה. בתשובתכם הציגו שני אמצעים אומנותיים התורמים לעיצוב תחושות אלה. (9 נקודות)
- ב. תארו והסבירו מהו "הכאב של שתי המולדות" על פי השיר "אורן" מאת לאה גולדברג. הסבירו את תרומתו של אחד מן האמצעים האומנותיים בשיר לעיצוב של חוויית הכאב. (6 נקודות)

בהצלחה!